

Folketingets Uddannelsesudvalg

Institutionsstyrelsen

Frederiksholms Kanal 25  
1220 København K  
Tlf. 3392 5000  
Fax 3392 5567  
E-mail [uvm@uvm.dk](mailto:uvm@uvm.dk)  
[www.uvm.dk](http://www.uvm.dk)  
CVR nr. 20-45-30-44

Svar på spørgsmål 304 (Alm. del):

21-08-2008

I brev af 18. juli 2008 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 304:

"Inden for nogle få erhvervsuddannelser er der blevet indført adgangsbegrænsning til uddannelserne. Det gælder fx frisør og mediegrafiker, hvor man skal have en praktikplads for at blive optaget. Derudover er der lavet få kvotepladser for unge, der ikke har kunnet skaffe sig en praktikplads.

- Ministeren bedes orientere om, hvilke erhvervsuddannelser der har en sådan adgangsbegrænsning
- Ministeren bedes orientere om antal af kvotepladser, der er for de forskellige uddannelser
- Ministeren bedes fremsende en oversigt over, hvor mange kvotepladser, der er tildelt de enkelte erhvervsskoler inden for disse uddannelser
- Der har været rejst kritik af, at der især i udkantsområderne kun er ganske få kvotepladser på den enkelte erhvervsskole. Det gør det vanskeligt at oprette hold. Deler ministeren denne bekymring, og overvejer ministeren, om antallet af kvotepladser skal øges?"

Svar:

I henhold til § 9 i Erhvervsuddannelsesloven kan undervisningsministeren under hensyn til beskæftigelsesmulighederne efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser fastsætte adgangsbegrænsning til skoleundervisning inden for de enkelte uddannelser for elever, der ikke har uddannelsesaftale.

Reglerne om adgangsbegrænsning blev ændret som led i velfærdsaftalen af 20. juni 2006 og i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen af 2. november 2006. En af de centrale ændringer er, at mens det i grundfor-

løbet tidligere kun var områdefag, der var særlige for uddannelsen, der var omfattet af en evt. adgangsbegrænsning, er det nu i henhold til § 37 stk. 1 i bekendtgørelse 1518 af 13. december 2007 hele grundforløbet, der er omfattet. Dette betyder, at elever nu kun kan påbegynde uddannelser med adgangsbegrænsning, hvis de inden grundforløbets start har en uddannelsesaftale.

I henhold til § 37 stk. 2 kan undervisningsministeren bestemme, at der på uddannelser med adgangsbegrænsning kan optages elever uden uddannelsesaftale i begrænset omfang og under hensyntagen til beskæftigelsesforholdene for de uddannede.

I henhold til § 37 stk. 3 skal adgangsbegrænsningen fastsættes således, at den enkelte skole kan optage et antal elever, der beregnes som en procentdel af de registrerede uddannelsesaftaler ved skolen, omfattende mindst 1. skoleperiode i hovedforløbet og resten af uddannelsen i det kalenderår, der ligger to år forud for det år, hvori eleverne skal optages. Antallet rundes op til et helt tal.

På nye uddannelser, nye udbudssteder eller rent skolebaserede uddannelser kan ovenstående beregning ikke foretages. I disse situationer angives kvoten som det antal elever uden uddannelsesaftale, der må optages på uddannelsen.

### **Uddannelser med adgangsbegrænsning.**

I både 2008 og 2009 er der fastsat adgangsbegrænsning på følgende 12 erhvervsuddannelser:

- Beklædningshåndværker
- Digital media
- Film- og tv-produktionsuddannelsen
- Fitnessinstruktør
- Fotograf
- Frisør
- Kosmetiker
- Mediografiker
- Sundhedsservicesekretær
- Teater-, udstillings- og eventtekniker
- Veterinærsygeplejerske
- Ædelsmed.

## Antal kvotepladser for de forskellige uddannelser

I nedenstående tabel fremgår kvoterne for hhv. 2008 og 2009 for hver af erhvervsuddannelserne med adgangsbegrænsning. På nye uddannelser, nye udbudssteder og rent skolebaserede uddannelser er kvoten angivet som det antal elever uden uddannelsesaftale, der må optages på uddannelsen. For de øvrige uddannelser og skoler er kvoten angivet som en procentdel af antallet af ordinære uddannelsesaftaler i hhv. 2006 og 2007. Det samlede antal kvoteelever, der kan optages på hver uddannelse, er herefter beregnet på baggrund af oplysninger fra de faglige udvalg angående antallet af uddannelsesaftaler to kalenderår tidligere.

**Tabel 1: Adgangsbegrænsning**

Uddannelse	Kvote 2008	Antal kvoteelever 2008	Kvote 2009	Antal kvoteelever 2009
Beklædningshåndværker	175 pct.	61	200 pct.	124
Digital Media	300 pct.	87	235 pct.	66
Film- og Tv-produktionsuddannelsen	10 pct.	4	200 pct.	94
Fitnessinstruktør	15 elever for 2. halvår	15 elever for 2. halvår	36 elever	36
Fotograf	10 pct.	4	180 pct.	116
Frisør <sup>1</sup>	50 pct.	Kan ikke beregnes på baggrund af oplysningerne fra fagligt udvalg	50 pct.	Kan ikke beregnes på baggrund af oplysningerne fra fagligt udvalg
Kosmetiker <sup>1</sup>	0 pct. i 2. halvår af 2008	0 i 2. halvår af 2008	80 pct. - og 30 elever på hvert af de to nye udbudssteder	Kan ikke beregnes på baggrund af oplysningerne fra fagligt udvalg
Mediegrafiker	125 pct.	224	130 pct.	284
Sundhedsservicesekretær	250 elever for 2. halvår	250 elever for 2. halvår	500 elever	500
Teater-, udstillings- og eventtekniker	75 pct. - og 25 elever på hvert af de to nye udbudssteder	59	180 pct. - og 13 elever på hvert af de to nye udbudssteder	39
Veterinærsygeplejerske	10 pct.	12	10 pct.	13
Ædelsmed	64 pct. - og 12 elever på nyt udbudssted	24	64 pct. - og 12 elever på nyt udbudssted	38

<sup>1</sup> Frisørfagets Fællesudvalg har indsendt oplysninger om det samlede antal uddannelsesaftaler. Da det kun er ordinære uddannelsesaftaler (aftaler, der omfatter mindst 1. skoleperiode i grundforløbet og resten af uddannelsen), der indgår i beregningen af antallet af kvotepladser, kan det indsendte tal ikke anvendes til beregningen. Beregninger med Undervisningsministeriets egne tal for antallet af ordinære uddannelsesaftaler viser, at der på frisøruddannelsen kan optages 356 kvoteelever i 2008 og 302 kvote elever i 2009,

mens der på kosmetikeruddannelsen kan optages 0 kvotelever i 2. halvår af 2008 og 127 kvotelever i 2009. Undervisningsministeriets tal er dog forbundet med en vis usikkerhed, og de anvendes kun til statistiske formål.

Som det fremgår af tabellen, er der på mange af uddannelserne en markant stigning i antallet af kvotepladser fra 2008 til 2009. Årsagen til dette er blandt andet, at der på nogle uddannelser – særligt på det grafiske område – ikke har været tradition for tidlig indgåelse af uddannelsesaftaler. Ifølge de faglige udvalg blev uddannelsesaftalerne derimod indgået under/efter grundforløbet. En række af de faglige udvalg vurderer, at denne adfærd vedrørende tidspunktet for indgåelse af uddannelsesaftaler kan blive svær at ændre. Konsekvensen af dette kan være, at tilgangen til uddannelserne reduceres markant medmindre kvoterne for optag af elever uden uddannelsesaftaler hæves/forbliver høje, indtil implementeringen er sket. Høje kvoter kan dog samtidig være problematiske i forhold til § 37 stk. 2, der bestemmer, at elever uden uddannelsesaftale kun må optages i begrænset omfang og under hensyntagen til beskæftigelsesforholdene for de færdiguddannede

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser har været opmærksomt på problemstillingen i forbindelse med fastsættelsen af kvoter for 2009. I rådets indstilling, som ministeriet modtog den 25. juni 2008, er det anført, at forslaget til kvoter er fastsat ud fra en samlet vurdering af beskæftigelsesfrekvens, det forventede antal uddannelsesaftaler, frafald, omfang af direkte efteruddannelse samt branchens forudsætninger, traditioner og muligheder for at tilpasse sig de nye lovkrav om, at praktikadgangsvejen skal være den primære adgang til uddannelser med adgangsbegrænsning.

Jeg har fulgt rådets indstilling ved fastsættelse af kvoter for 2009.

### **Fordeling af kvotepladser på institutionsniveau samt overvejelser om fremtidig fordeling og niveau.**

Hvordan kvotepladserne fordeles på institutionsniveau, fremgår af oversigterne i bilag 1.

I situationer, hvor kvoten angives i antal pladser, er kvoteleverne generelt fordelt ligeligt mellem de udbudsgodkendte institutioner i både 2008 og i 2009. På uddannelsen til sundhedsservicesekretær, hvor der ikke er praktik i uddannelsen, og alle elever derfor optages via kvoten, har Danske Erhvervsskoler ønsket at blive inddraget i fordelingen af pladser for 2009. Da Undervisningsministeriet er åbent for at ændre fordelingen mellem af pladser mellem skolerne, er den udmeldte fordeling af pladser foreløbig. Den endelige fordeling vil blive udmeldt til skolerne snarest.

For uddannelser, hvor kvoten angives i procent, afhænger skolernes antal kvoteelever af, hvor mange uddannelsesaftaler der blev registreret ved skolen to år forud for det år, hvori eleverne skal optages. Fremgangsmåden, som er beskrevet i § 37 stk. 3, rummer således ikke mulighed for at tage hensyn til skolens beliggenhed.

At øge antallet af kvotepladser på skoler i udkantsområder er kun muligt, hvis procentsatsen hæves. Hermed vil antallet af kvoteelever stige på samtlige institutioner, der udbyder uddannelsen. Da beskæftigelses- og syge/barselsfrekvensen for mange af uddannelserne er relativt lav, er det med stramningen i § 37 stk. 2 (om at der kun i begrænset omfang og under hensyntagen til beskæftigelsesforholdene for de færdiguddannede kan optages elever uden uddannelsesaftale) problematisk at fastsætte højere kvoter, end de allerede udmeldte.

En stigning i antallet af kvoteelever vil desuden øge risikoen for, at nogle elever afbryder uddannelsesforløbet pga. manglende praktikplads. Stramningen blev bl.a. indført for at mindske omfanget af dette problem.

Afsluttende må det fastslås, at skolerne kan optage samtlige ansøgere til uddannelsen, som inden grundforløbets start har en uddannelsesaftale. Med en indsats for at fremme indgåelse af tidlige uddannelsesaftaler kan skolerne således arbejde for, at der optages så mange elever uden om kvotepladserne, at der ikke opstår problemer med oprettelse af hold.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

## Bilag 1:

Tallene i nedenstående oversigtstabeller er typisk beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser. Disse tal er ikke fuldstændig sammenlignelige med de tal, som de faglige udvalg har indsendt til undervisningsministeriet, og som blev anvendt til fastsættelsen af kvoterne.

En forskel på tallene kan fx være, hvorvidt uddannelsesaftalen registreres på modtagedato eller indgåelsesdato. Dette kan betyde, at en uddannelse indgået i slutningen af december tæller som en aftale i et år i den dynamiske database, men i et andet år i de faglige udvalgs optællinger. En anden forskel er, at praktikaftaler i udlandet ikke er registreret i de dynamiske databaser. Til gengæld omfatter ordinære uddannelsesaftaler ikke nødvendigvis hele første skoleperiode i databasen (fx i tilfælde med restlærepraktik).

Det er således ikke overraskende, at der i flere tilfælde er uoverensstemmelser mellem tallene i nedenstående oversigtstabeller og tabel 1 på side 3, hvor beregningsgrundlaget er tallene fra de faglige udvalg. Når tallene fra de faglige udvalg ikke også er anvendt i oversigtstabellerne, skyldes det, at de faglige udvalg typisk ikke har indsendt tal på institutionsniveau. Tallene fra den dynamiske database anvendes i denne sammenhæng kun til statistiske formål.

**Bilagstabel 1: Beklædningshåndværker**

Institution	Antal kvotelever i 2008 (kvote 175. pct.)	Antal kvotelever i 2009 (kvote 200 pct.)
CPH West – Uddannelsescen- ter København Vest	25	36
EUC Syd	4	4
TEKO	32	84
I alt	61	124

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal fra Det Faglige Udvalg for Beklædning.

**Bilagstabel 2: Digital media**

Institution	Antal kvotelever i 2008 (kvote 300 pct.)	Antal kvotelever 2009 (kvote 235 pct.)
Aalborg Tekniske Skole	24	17
Djurslands Erhvervsskole	24	26
EUC Midt	-	-
Odense Tekniske Skole	21	5
Roskilde Tekniske Skole	30	17
I alt	99	65

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 3: Film- og TV-produktionsuddannelsen**

Institution	Antal kvotelever 2008 (Kvote 10 pct.)	Antal kvotelever 2009 (Kvote 200 pct.)
EUC Midt	4	50
Københavns Tekniske Skole	2	40
I alt	6	90

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 4: Fitnessinstruktør**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (Kvote 15 elever)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 36 elever)
Aalborg Tekniske Skole	2	6
CPH West – Uddannelsescen- ter København Vest	3	6
EUC Nordvestsjælland	2	6
Hansenberg	3 (ændret til 5 efter aftale med uddannelsescenter Herning)	6
Randers Tekniske Skole	3	6
Uddannelsescenter Herning	2 (ændret til 0 efter aftale med Hansenberg)	6
I alt	15	36

Kilde: De udmeldte kvotepladser

**Bilagstabel 5: Fotograf**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (kvote 10 pct.)	Antal kvoteelever 2009 (kvote 180 pct.)
EUC Midt	3	56
Københavns Tekniske Skole	3	44
I alt	6	100

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 6: Frisør**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (kvote 50 pct.)	Antal kvoteelever 2009 (kvote 50 pct.)
Aarhus Tekniske Skole	29	26
Aalborg Tekniske Skole	29	30
CPH West	123	92
EUC Sjælland	24	30
EUC Syd	9	9
EUC Vest	12	8
Hansenberg	34	26
Odense Tekniske Skole	32	28
Randers Tekniske Skole	30	21
Uddannelsescenter Herning	34	34
I alt	356	302

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 7: Kosmetiker**

Institution	Antal kvoteelever 2008 i 2. halvår (Uddannelsen var kun ad- gangsbeholdt i 2. halvår)	Antal kvoteelever 2009 (kvote 80 pct. og 30 elever på hvert nyt udbudssted)
Aalborg Tekniske Skole	0	30
CPH West	0	54
Odense Tekniske Skole	0	30
I alt	0	114

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 8: Mediegrafiker**

Institution	Antal kvoteelever (125 pct.)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 130 pct.)
Aarhus Tekniske Skole	38	43
Aalborg Tekniske Skole	-	8
Hansenberg	24	10
Københavns Tekniske Skole	92	85
Odense Tekniske Skole	15	21
Roskilde Tekniske Skole	13	16
Uddannelsescenter Herning	8	11
I alt	190	194

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 9: Sundhedsservicesekretær**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (Kvote 250 elever)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 500 elever, fordeling er foreløbig)
Aalborg Handelsskole	17	34
Aarhus Købmandsskole	16	34
Business College Syd Mommark Hks – Sønderborg HS	17	33
CPH West – Uddannelsescenter København Vest	17	34
Esbjerg Handelsskole	17	33
EUC Lolland	17	33
EUC Nordvestsjælland	17	33
Handelsskolen Minerva	17	33
Handelsskolen Sjælland Syd	17	33
IBC International Business College	17	34
Køge Handelsskole	17	33
Niels Brock, Copenhagen Business College	17	34
Tietgenskolen	17	33
Uddannelsescenter Herning	16	33
Vestfyns Handelsskole	14	33
I alt	250	500

Kilde: De udmeldte kvotepladser

**Bilagstabel 10: Teater-, udstillings- og eventtekniker**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (Kvote 75 pct. og 25 elever på hvert nyt udbudssted)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 180 pct. og 13 elever på hvert nyt udbudssted)
Aarhus Tekniske Skole	9	18
EUC Nord	25	13
Københavns Tekniske Skole	25	13
I alt	59	44

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.



**Bilagstabel 11: Veterinærsygeplejerske**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (kvote 10 pct.)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 10 pct.)
Hansenberg	10	11
I alt	10	11

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.

**Bilagstabel 12: Ædelsmed**

Institution	Antal kvoteelever 2008 (Kvote 64 pct. og 12 elever på nyt udbudssted)	Antal kvoteelever 2009 (Kvote 64 pct. og 12 elever på nyt udbudssted)
EUC Lillebælt	12	12
Københavns Tekniske Skole	25	22
I alt	27	34

Kilde: Tallene er beregnet på baggrund af tal om praktikaftaler fra Undervisningsministeriets dynamiske databaser.